

ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

คู่มือและแนวทางการดำเนินการตามแผนและการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 24 พ.ศ.2558

คำนำ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ ๒๔ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหลักการและสาระสำคัญในการตรากฎหมายเนื่องจาก ปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการครอบครองสื่อลามกอนาจารเป็นความผิดเฉพาะการมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า เพื่อการแจกจ่าย หรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิตมีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดๆ ประกอบการค้า หรือมีส่วน หรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้า โดยไม่ได้แยกประเภทของสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่กับสื่อลามกอนาจารเด็ก ทั้งนี้ การครอบครองสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ถือเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่สามารถจะกระทำได้ แต่สื่อลามกเด็กเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ประกอบกับการผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาอย่างชัดเจน การมีไว้ในครอบครองจึงมีลักษณะแตกต่างจากการครอบครองสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่ นอกจากนี้ การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งจะก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก จึงสมควรที่จะกำหนดให้เป็นความผิด

อย่างไรก็ดี คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวแล้วมีข้อสังเกตว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย จะส่งผลกระทบต่อประชาชน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องต้องบูรณาการเพื่อกำหนดแผนงานและแนวทางจัดเตรียมความพร้อม รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) จึงได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติรับข้อสังเกตดังกล่าวไปพิจารณา

กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม จึงได้จัดการประชุมเพื่อกำหนดแผนงานและแนวทางจัดเตรียมความพร้อมในการประกาศใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวจำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ และวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ ณ สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมหารือ ได้แก่ นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร (สมาชิกสภานิติบัญญัติผู้เสนอร่างฯ) พันตำรวจเอก-สุนทร อรุณนารา (กรรมาธิการยกร่างฯ) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานอัยการสูงสุด จากสำนักงานศาลยุติธรรม กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย สำนักกฎหมายและสถาบันพัฒนาบุคลากรกระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งที่ประชุมเห็นควรแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ การจัดทำคู่มือจากกฎหมายฉบับใหม่ ประกอบด้วย ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย แนวทางและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีในแต่ละขั้นตอน

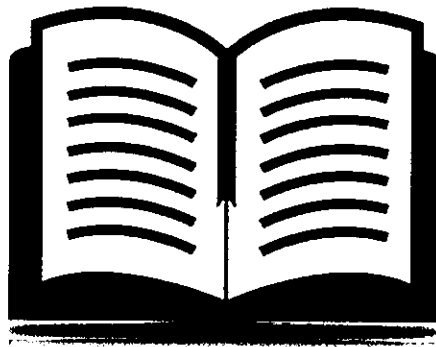
ส่วนที่ ๒ การจัดทำแผนฝึกอบรมบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ ๓ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชน

กระทรวงยุติธรรมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือและแนวทางการดำเนินการตามแผนและการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ ๒๔ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก) จะเป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายสำหรับผู้เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมสืบไป

สารบัญ

คำนำ	หน้า
ส่วนที่ ๑ การจัดทำคู่มือจากกฎหมายฉบับใหม่ ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย	๑
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	๒ – ๔
- ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย	๕
- ส่วนที่ ๑ คำนิยามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม	๕ – ๑๐
- ส่วนที่ ๒ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๘๗/๑	๑๑ – ๑๓
- ส่วนที่ ๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๘๗/๒	๑๔
 ส่วนที่ ๑ การจัดทำคู่มือจากกฎหมายฉบับใหม่ แนวทางและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีในแต่ละขั้นตอน	 ๑๕
- แนวทางการสืบสวนสอบสวนความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก	๑๖ – ๒๑
- แผนภาพแสดงกระบวนการตรวจสอบและดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีพบสื่อลามกอนาจารเด็ก	๒๒
- แผนภาพกระบวนการตรวจสอบและจัดเก็บข้อมูลหลักฐานเว็บไซต์ที่พบสื่อลามกอนาจารเด็ก	๒๓
- ขั้นตอนการสอบสวนเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี	๒๔ – ๒๗
- แผนภาพกระบวนการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาแก่คนต่างประเทศ	๒๘
- ปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๙
 ส่วนที่ ๒ การจัดทำแผนฝึกอบรมบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน	 ๓๐
- การจัดทำแผนฝึกอบรมบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ถอดคำแปลบางส่วนจาก Investigating Sexual Exploitation of Children for Frontline Officials โดย United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)	๓๑ – ๓๒
- Trainers Guide: Investigating Sexual Exploitation of Children for Frontline Officials โดย United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)	๓๓ – ๓๘
 ส่วนที่ ๓ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชน	 ๓๙
- แผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชน	๔๐
- รูปแบบ Infographic ที่เผยแพร่โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม	๔๑



ส่วนที่ ๑ การจัดทำคู่มือจากกฎหมายฉบับใหม่
ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อความกฎหมาย



พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๗) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(๑๗) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำ
ทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทาง
ลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ
ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใด
ในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์
หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘๗/๑ และมาตรา ๒๘๗/๒ ของลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา ๒๘๗/๑ ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘๗/๒ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เข้าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๓) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกไม่ได้แยกประเภทระหว่างสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่กับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ทั้งที่ลักษณะความผิดมีความร้ายแรงแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น สมควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น รวมทั้งกำหนดให้การครอบครองและส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกไม่ได้แยกประเภพระหว่างสื่อลามกอนาจารผู้ใหญ่กับสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ทั้งที่ลักษณะความผิดมีความร้ายแรงแตกต่างกัน

ดังนั้น เพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองและป้องกันจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้นสมควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น รวมทั้งกำหนดให้การครอบครองและส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด

ส่วนที่ ๑

คำนิยามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม

“มาตรา ๑ (๑๗) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้นที่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้”

➤ “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ตามความในมาตรา ๑ (๑๗) นี้ มีถ้อยคำ ๓ ส่วนที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

(๑) “วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี”

- สื่อลามกอนาจารเด็กนั้นต้องเป็นวัตถุหรือสิ่งซึ่งไม่มีชีวิต
- กรณี “ของเด็ก” คือกรณีที่เด็กปรากฏอยู่ในภาพนั้น
- กรณี “กับเด็ก” คือกรณีที่ภาพนั้นปรากฏเป็นการกระทำทางเพศของเด็กกับบุคคลอื่น หรือบุคคล

มากกว่า ๑ คนที่ได้กระทำร่วมกับเด็ก

โดยทั้งหมดนี้ต้องแสดงให้รู้หรือเห็นกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี

(๒) “โดย รูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร”

สื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นวัตถุหรือสิ่งที่แสดงออกมาโดย “รูป เรื่อง หรือลักษณะ...” ที่สามารถสื่อไปในทางลามกอนาจารได้

(๓) “ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้นที่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้” โดยอธิบายรูปแบบของการปรากฏ กล่าวคือ

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

- “เอกสาร” ความหมายตามพจนานุกรม หมายถึง หนังสือที่เป็นหลักฐาน; กระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

- “ลามก” ความหมายตามพจนานุกรม หมายถึง “หยาบช้าต่ำทราม หยาบโลน อันเป็นที่น่ารังเกียจ ของคนที่มีศีลธรรม เช่น หนังสือลามก พุดลามก ทำลามก” ในขณะที่ความหมายใกล้เคียงคือ “โป๊” หมายถึง “... เปลือย หรือค่อนข้างเปลือย เช่น รูปโป๊มีเจตนาเปิดเผยอวัยวะบางส่วนที่ควรปกปิด เช่น แต่งตัวโป๊” ทั้งนี้ นักวิชาการได้อธิบายว่า “อันลามก” หมายถึง น่าอัปยศในทางเพศ น่าอูจาดบัดสี โดยพิจารณาตามความรู้สึกของวิญญูชนผู้ซึ่งไม่ได้เคร่งครัดต่อจารีตประเพณีถึงขนาดไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยมของโลก (จิตติ ดิงศภัทัย)

■ ศาลฎีกาวางหลักกรณีที่มิใช่ “ลามก” ได้แก่

(๑) ภาพพิมพ์ของกลางเป็นเพียงภาพที่แสดงถึงส่วนสัดส่วนสมบูรณ์ของร่างกายที่มีได้มีสิ่งปกปิด โดยเฉพาะส่วนล่างก็พยายามปกปิดหรือทำเป็นเพียงเงาๆ และได้ลบเลือนให้เป็นอวัยวะที่ราบเรียบแล้ว ภาพไม่มีลักษณะน่าเกลียดน่าอูจาดบัดสี (ฎ.๑๒๒๓/๒๕๐๘)

(๒) ภาพหญิงเปลือยกาย-คงปรากฏเด่นชัดเฉพาะถันเท่านั้น ส่วนโยนได้ถูกระบายให้ลบเลือนมองไม่เห็น เห็นเพียงฐานเท่านั้น เป็นรูปแสดงถึงสุขภาพอนามัยของการอาบแดดบ้าง เป็นภาพศิลป์ สอนถึงวิธีเขียน แสดงถึงสัดส่วนความงามของร่างกายบ้าง (ฎ.๙๗๘/๒๕๔๒)

■ ศาลฎีกาวางหลักกรณีที่ “ลามก” ได้แก่

(๑) ภาพปกปิดหมิ่นเหม่และยังมีอวัยวะที่น่าเกลียดน่าบัดสี (ฎ.๖๓๐๑/๒๕๓๓)

(๒) ภาพนอนหงายถ่างขาออกอย่างกว้างทำนองเจตนาเพื่ออวดอวัยวะเพศอย่างเด่นชัด (ฎ. ๖๓๐๑/๒๕๓๓)

(๓) ข้อความที่ได้บรรยายถึงการร่วมประเวณีของชายและหญิงอย่างชัดเจนละเอียดลออ โดยบรรยายถึงอารมณ์ของชายและหญิงไปในทางยั่วยุคมารมณ์ แม้จะมีได้ใช้ถ้อยคำหยาบคาย ก็ถือได้ว่าเป็นข้อความอันลามก (ฎ.๓๒๗๘/๒๕๕๔)

(๔) ภาพที่มีลักษณะเช่น

- ภาพหญิงยืนเปลือยกายกอดชาย
- ภาพหญิงสวมแต่กางเกงในโปร่งตา มีผู้ชายนอนกอด มือโอบบริเวณทรวงอก
- ภาพหญิงเปลือยกายท่อนบนใช้มือกดหูโทรศัพท์กดที่อวัยวะเพศ
- ภาพหญิงเปลือยกายมีแหคหลุมตัว มือข้างหนึ่งกุมนมอีกข้างหนึ่งกุมอวัยวะเพศ
- ภาพหญิงเปิดเสื้อให้เห็นนมแล้วมือเข้าไปในกระโปรง
- ภาพหญิงเปลือยสวมกางเกงในมือล้วงไปที่อวัยวะเพศ
- ภาพหญิงเปลือยสวมกางเกงขาสั้นมือข้างหนึ่งล้วงไปจับที่อวัยวะเพศ ภาพดังกล่าวแม้ไม่เห็นอวัยวะเพศชัดเจนแต่มีลักษณะยั่วยุคมารมณ์

- ภาพหญิงเปลือยตลอดร่างซึ่งพอเห็นอวัยวะเพศได้บ้าง ถือได้ว่าเป็นภาพอันลามก ไม่ใช่ภาพศิลปะที่แสดงถึงส่วนสัดส่วนสมบูรณ์ของร่างกาย (ฎ.๓๕๑๐/๒๕๓๓)

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนพิจารณาว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ในชั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการอธิบายให้ความเห็นไว้ว่า
 - กรณีที่เป็นเพียงข้อความไม่ได้เป็นเรื่องหรือเป็นเรื่องราวที่แสดงถึงการกระทำทางเพศยังไม่ถือเป็นสื่อลามกอนาจาร
 - กรณีนวนิยาย นิยาย วรรณกรรม วรรณคดี หรือเรื่องราวที่มีเจตนาเผยแพร่เพียงเพื่อความบันเทิง เช่น ขุนช้างขุนแผน ในตอนนางบัวคลี่ซึ่งตกเป็นภรรยาของขุนแผนในอายุ ๑๗ ปี กรณีนี้ไม่ถือเป็นสื่อลามกอนาจาร เพราะมีเจตนาเพียงเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แตกต่างกับหนังสือปกขาวซึ่งเป็นสื่อลามกอนาจาร เนื่องจากมีการใช้ถ้อยคำสื่อถึงเรื่องเพศที่ดิบเถื่อน มีลีลาการเล่าเรื่องที่มีเจตนาเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศโดยเฉพาะ
 - กรณีการ์ตูนลามก หรือภาพเคลื่อนไหว (animation) ที่มีผู้ที่ปรากฏในวัตถุหรือสิ่งนั้นไม่ใช่มนุษย์จริงเป็นเพียงเสมือนจริงเท่านั้น แม้จะสื่อให้เห็นการกระทำทางเพศก็ตาม แต่เจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายฉบับปัจจุบันนี้ยังไม่ถือว่าวัตถุหรือสิ่งนั้นเป็นสื่อลามกอนาจาร”

➤ **กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ “สื่อลามกอนาจารเด็ก”**

- กฎหมายภายในประเทศ อาทิ
 - (๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
 - (๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙
 - (๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
 - (๔) พระราชบัญญัติจัดแจ้ง การพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐
 - (๕) พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- กฎหมายในตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ
 - (๑) อนุสัญญาแลนซาโรเต้ (Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse: the Lanzarote Convention: CETS 201) ซึ่งยกร่างโดยคณะมนตรีแห่งยุโรป (Council of Europe) อนุสัญญานี้อยู่บนพื้นฐานของหลักการในพิธีสารเลือกรับตามอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ของเด็ก โดยอนุสัญญาแลนซาโรเต้ มาตรา ๒๐ วรรค ๒ ความผิดฐานสื่อลามกอนาจารเด็ก (Article 20 Offences concerning child pornography) ให้คำนิยามของ “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ว่าเป็นวัสดุใดๆ ที่พรรณนาให้เห็นภาพ เด็กคนหนึ่งที่มีเพศสัมพันธ์จริง หรือเลียนแบบการมีเพศสัมพันธ์โดยชัดแจ้ง หรือพรรณนาให้เห็นอวัยวะทางเพศของเด็ก เพื่อมุ่งประสงค์ทางเพศเป็นสำคัญ
 - (๒) อนุสัญญาบูดาเปสต์ อธิบายลักษณะของ “สื่อลามกอนาจารที่เกี่ยวกับเด็ก” ว่าให้รวมถึงสื่อลามกอนาจารที่พรรณนาออกเป็นภาพ ดังต่อไปนี้
 - (ก) ผู้เยาว์มีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์โดยชัดแจ้ง
 - (ข) บุคคลที่ปรากฏว่าเป็นผู้เยาว์ มีพฤติกรรมทางเพศโดยชัดแจ้ง
 - (ค) ภาพที่ดูเหมือนจริง แสดงให้เห็นผู้เยาว์มีพฤติกรรมทางเพศอย่างเห็นได้ชัดแจ้ง

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกำหนด
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

(ง) วัสดุใดๆ ที่พรรณนาให้เห็นเป็นภาพ เด็กมีสัมพันธ์ทางเพศจริง หรือ เลียนแบบการมีเพศสัมพันธ์ โดยชัดแจ้ง หรือการพรรณนาใดๆ ให้เห็นภาพอวัยวะทางเพศของเด็ก เพื่อจุดประสงค์ทางเพศเป็นลำดับแรก

(๓) ความหมายของ “สื่อลามก” ในประเทศสหรัฐอเมริกา

- pornography อันได้แก่ การแสดงถึงพฤติกรรมทางเพศไม่ว่าจะเป็นการเขียนหรือภาพที่นำไปสู่การตื่นเต้นทางเพศหรือยั่วยุการมรณหรือทำให้เกิดกำหนด

- obscenity หมายถึงสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกอันน่ารังเกียจ เช่น แสดงถ้อยคำหรือวัตถุสิ่งของทางเพศในลักษณะที่หยาบช้าน่าเกลียด ซึ่งในกฎหมายก็ไม่มีบทนิยามชัดเจนเอาไว้ เป็นหน้าที่ของศาลที่ต้องตีความ

➤ **“วัตถุลามก”**

ตามความที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นการแสดงให้เห็นวัตถุลามกที่เกี่ยวกับการกระทำทางเพศใน ๔ ลักษณะ ดังนี้

(๑) วัตถุลามกลักษณะที่เป็นภาพอย่างเดียว เช่น เอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ เครื่องหมาย รูปถ่าย แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ

(๒) วัตถุลามกลักษณะที่เป็นเสียงอย่างเดียว เช่น แถบบันทึกเสียง

(๓) วัตถุลามกลักษณะที่เป็นทั้งภาพและเสียง เช่น ภาพโฆษณา ภาพยนตร์

(๔) รูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันกับข้อ (๑) – (๓) และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้นที่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเก็บอยู่ในลักษณะถาวรหรือไม่ก็ตาม

➤ **“การกระทำทางเพศ”**

■ ความหมายตามพจนานุกรม

- “การ” หมายถึง (ถ้าอยู่หน้านาม) เรือง ฐานะ หน้าที่ (ถ้าอยู่หน้ากริยา) ทำกริยาให้เป็นนาม

- “กระทำ” หมายถึง ทำ จัดแจง ประชุม สร้างขึ้น

- “ทาง” หมายถึง ฝ่าย ข้าง ส่วน (ในลักษณะที่แนบแยกกัน) เช่น ทางผู้หญิง ทางเหนือ ทางโลก

- “เพศ” หมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย ประเภทคำในบาลีและสันสกฤต เป็นต้น ตรงกับ ลิงค์ หรือลิงค์ เครื่องแต่งกาย การประพฤติปฏิบัติตน เช่น สมณเพศ

■ ความหมายทางวิชาการ “การกระทำทางเพศ” จึงหมายความว่า การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร การคุกคามทางเพศ และการกระทำเพื่อสนองความใคร่

(๑) การข่มขืนกระทำชำเรา

นักวิชาการให้ความหมายไว้ อาทิ

- กระทำชำเราโดยหญิง (อีกฝ่ายหนึ่ง) มิได้สมัครใจ (หยุด แสงอุทัย)

- บังคับ ขืนใจ พยายามร่วมเพศโดยผู้อื่นมิได้สมัครใจ (พิชัย นิลทองคำ)

- การฝืนใจอีกฝ่ายหนึ่ง (มีชัย ฤชุพันธุ์)

- ของลับของชายถูไถที่ปากช่องคลอดด้านนอกยังไม่เข้าไปภายในช่องคลอดเป็นพยายามข่มขืนกระทำชำเรา (ฎ.๘๗๔/๒๕๔๑)

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๒) การกระทำชำเรา

หมายถึง การร่วมประเวณี ซึ่งมีทั้งการร่วมประเวณีที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม หรือผิด ทำนองคลองธรรมอันเป็นการผิดกฎหมายก็ได้ อวัยวะเพศของจำเลยเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย ประมาณ ๑ นิ้ว ถือว่ากระทำชำเราสำเร็จแล้ว มิใช่เพียงขั้นพยายามกระทำชำเราหรือกระทำอนาจารเท่านั้น (ฎ.๖๓๔๕/๒๕๓๗)

(๓) การกระทำอนาจาร

(๓.๑) หมายถึง การประพฤติดุช นอนกิริยา นอกแบบ ลามก น่าบัดสี ทำให้อับอาย เป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่นในด้านความดีงาม แต่เนื่องจากกฎหมายมาตรานี้เป็นกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนั้น ในทางกฎหมายคำว่า อนาจาร จะต้องเป็นการประพฤตินอกแบบ ไม่สมควรหรือชั่วในทางเพศ

(๓.๒) คำพิพากษาฎีกาวางหลักไว้ อาทิ

- “การประเวณีหรือความใคร่และกระทำให้อับอายขายหน้าในทางเพศ”(ฎ.๓๕๓/๒๔๗๖, ๕๖๙/๒๔๗๙, ๑๖๒๗/๒๕๓๙)

- ต้องเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวบุคคลโดยตรง การกล่าวถ้อยคำหรือเขียนภาพไม่เป็นการอนาจารตามมาตรานี้ เช่นการด่ากันด้วยถ้อยคำลามกเป็นความผิดหลุโทษแต่ไม่เป็นการกระทำอนาจารตามมาตรานี้ เป็นเรื่องความใคร่ในทางเพศ (ฎ.๑๖๒๗/๒๕๓๙)

- เพียงแต่กอดจูบลูบลูบลำแตะต้องเนื้อตัวร่างกายในทางไม่สมควรทางเพศก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว อีกฝ่ายจับต้องของอวัยวะเพศผู้กระทำผิดเป็นต้นข้อสำคัญอยู่ที่ว่าผู้กระทำมีเจตนากระทำในทางความใคร่ในทางเพศหรือทางกามารมณ์ ต่อผู้ถูกกระทำโดยผู้ถูกกระทำไม่ยินยอม หากมีเจตนาอย่างอื่นไม่เป็นความผิดตามมาตรานี้ (ฎ.๔๐๔๒/๒๕๓๔)

(๓.๓) นักวิชาการให้ความหมายไว้ อาทิ

- การกระทำที่ไม่สมควรทางเพศต่อร่างกายบุคคลอื่น (หยุด แสงอุทัย)
- แม้ผู้กระทำจะกระทำเพื่อแก้แค้นก็เป็นกระทำอนาจารได้ (จิตติ ดิงศรัทีย)

(๔) การคุกคามทางเพศ

หมายถึง การล่วงละเมิดทางเพศ การขอความช่วยเหลือทางเพศ และความประพฤติทางกายและวาจาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ ซึ่งหากอีกฝ่ายปฏิเสธหรือไม่ปฏิบัติตาม จะมีผลต่อชีวิต เช่น การจ้างงาน การทำงานของเขา หรือทำให้บรรยากาศรอบด้าน และการทำงานอึดอัด เครียด และเป็นปฏิปักษ์ ซึ่งการคุกคามทางเพศก่อให้เกิดปัญหาและมีผลกระทบอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำ ต่อหน่วยงาน หรือต่อสังคม

(๕) การกระทำเพื่อสนองความใคร่

ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๒ และ ๒๘๓ และนักวิชาการให้ความหมาย “ความใคร่” หมายถึง ความพอใจในทางเพศ ไม่จำต้องถึงกับร่วมประเวณีก็ได้ เช่น เพียงแต่กอดจูบลูบลูบลำแตะเท่านั้นก็ได้ (จิตติ ดิงศรัทีย)

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

➤ **กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ “การกระทำทางเพศ”**

- กฎหมายในตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

(๑) อนุสัญญาบูดาเปสต์ (Council of Europe Convention on Cybercrime: the Budapest Convention: CETS 185) ข้อ ๙ และอนุสัญญาแลนซาโรเต ระบุว่า “พฤติกรรมทางเพศที่ชัดแจ้ง” จะต้องครอบคลุมอย่างน้อยถึงการกระทำต่างๆ ที่เป็นจริงหรือเลียนแบบ ดังต่อไปนี้

(ก) การร่วมเพศ รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์ทางอวัยวะเพศต่ออวัยวะเพศ การร่วมเพศทางปากกับทางอวัยวะเพศ การร่วมเพศทางทวารหนักกับอวัยวะเพศ ระหว่างเด็ก หรือระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ที่เป็นเพศเดียวกัน หรือที่เป็นเพศตรงกันข้าม

(ข) การร่วมเพศระหว่างคนกับสัตว์

(ค) การกระตุ้นอวัยวะเพศตนเองเพื่อให้ถึงจุดสุดยอด

(ง) การกระทำความผิดทางเพศในลักษณะการทรมานร่างกายและจิตใจของผู้อื่นเพื่อความกำหนัดของตนเอง หรือการกระทำความผิดทางเพศเชิงกามวิถิตาร ที่ได้รับความสุขเมื่อตัวเองเจ็บปวด หรือ

(จ) การอวดอวัยวะเพศเพื่อกระตุ้น ความกำหนัดทางเพศ หรืออวดบริเวณหัวเหน่าของเด็ก

(๒) The Sexual Offences Act 2003 ของอังกฤษแบ่งความผิดทางเพศออกเป็น ดังนี้

(ก) ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

(ข) ความผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศโดยการสอดใส่

(ค) ความผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศโดยไม่มีการสอดใส่ และ

(ง) ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยปราศจากความยินยอม

➤ **“ของเด็กหรือกับเด็ก”**

มาตรานี้ไม่ครอบคลุมกรณีผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่มีเพศสัมพันธ์ให้เด็กดู เนื่องจากมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้การคุ้มครองอยู่แล้วตามมาตรา ๒๖ “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ ... (๙) บังคับ ชูเชื้อ ไซ้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด... ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น”

➤ **“วัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้นที่จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้”**

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

ส่วนที่ ๒

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๘๗/๑

มาตรา ๒๘๗/๑ “ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ถ้อยคำนี้ได้บัญญัติให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ “ระบบคอมพิวเตอร์ หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ”

➤ “ครอบครอง”

■ ความหมายและองค์ประกอบ

ความหมายของคำว่า “ครอบครอง” ตามมาตรานี้เป็นความหมายเดียวกับคำว่า “ครอบครอง” ซึ่งปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งมีหลักการเดียวกับคำอธิบายกฎหมายในส่วน “เอาไป” ของความผิดฐานลักทรัพย์ “ครอบครอง” หมายถึง ยึดถือไว้ มีสิทธิถือเอาเป็นเจ้าของ, มีสิทธิปกครอง

องค์ประกอบของการครอบครอง มี ๒ ประการ ได้แก่

(๑) “ต้องมีอำนาจปกครองอันแท้จริงเหนือทรัพย์สินนั้น” ผู้กระทำได้ใช้อำนาจปกครองทรัพย์สินอยู่ตามความเป็นจริง โดยการที่เขาสามารถจัดการแก่ทรัพย์สินนั้นในทางหนึ่งทางใดโดยไม่มีใครสามารถขัดขวางได้ ซึ่งทั้งนี้จะต้องดูจารีตประเพณี ลักษณะของทรัพย์สิน วิธีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินอาจขัดขวางมิให้ผู้อื่นเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน และระยะทางใกล้ไกลระหว่างผู้ที่ครอบครองกับทรัพย์สิน

(๒) “ต้องมีเจตจำนง (will) ที่จะใช้อำนาจอันแท้จริงปกครองทรัพย์สินดังกล่าว” ถ้าไม่มีเจตจำนงที่ครอบครองเลยก็ตีหรือสละเจตจำนงเสียเมื่อใดก็ได้ การครอบครองก็หมดไป เจตจำนงที่จะปกครองทรัพย์สินนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเจตจำนงที่จะปกครองทรัพย์สินเป็นรายทรัพย์สินไปอาจเป็นเจตจำนงทั่วไป ที่จะปกครองทรัพย์สินได้ (หยุด แสงอุทัย)

■ กรณีตัวอย่าง

- เจ้าหน้าที่ได้สื่อลามกอนาจารเด็กมาไว้ในครอบครอง แต่ไม่ได้ครอบครองไว้ “เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ” ซึ่งเป็นเจตนาพิเศษ ดังนั้น จึงไม่ครบองค์ประกอบภายใน (ส่วนเจตนา) เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจึงไม่ได้กระทำความผิดตามมาตรานี้

- ได้รับรูปภาพสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยไม่ได้จัดเก็บไว้ในอุปกรณ์ ถือว่าไม่มีการครอบครอง
- ยืมทรัพย์สินของผู้อื่นมาใช้ เท่ากับครอบครองทรัพย์สินผู้อื่น (ฎ.๕๙๘/๒๕๕๘)
- นำรูปไปโพสต์ที่ออนไลน์ถึง ๑ ปี เท่ากับมอบหมายให้เจ้าของอยู่ครอบครอง (ฎ.๕๘๓๘/๒๕๕๘)

-ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย-

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

➤ “เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ”

“เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ” ในมาตรานี้เป็นส่วนเจตนาพิเศษ รวมไปถึงกรณีที่เป็นการค้าด้วย ซึ่งหากเข้าองค์ประกอบมาตรา ๒๘๗ ๒๘๗/๑ หรือ ๒๘๗/๒ ก็จะมีผลผิดตามมาตราดังกล่าวด้วย

■ ความหมายตามพจนานุกรม

- “เพื่อ” หมายถึง เหตุด้วย เพราะด้วย เพราะ เพราะว่า ด้วย เช่น ทำงานเพื่อจะได้เงิน ด้วยว่า เกี่ยวกับ เนื่องด้วยสำหรับ

- “แสวง” หมายถึง เทียวหา ค้นหา เสาะหา

- “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีสมกับที่คิดมุ่งหมายไว้ ผลที่ได้ตามที่ต้องการ สิ่งที่เป็นผลดี หรือเป็นคุณ

- “ทาง” หมายถึง ฝ่าย ข้าง ส่วน (ในลักษณะที่แนบแยกกัน) เช่น ทางเหนือ ทางโลก

- “เพศ” หมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย ประเภทคำในบาลีและสันสกฤต เป็นต้น ตรงกับ ลิงค์ หรือลิงค์ เครื่องแต่งกาย การประพฤติปฏิบัติตน เช่น สมณเพศ

➤ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ “เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ”

● กฎหมายภายในประเทศ อาทิ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ กำหนดว่า “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบหมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุ หรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาข่มขืน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับต้อวร้ายเพื่อการค้า หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม”

● กฎหมายในตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

(๑) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) “ข้อ ๓๔ รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกอนาจาร”

(๒) พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography)

“ข้อ ๒ (ค) สื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หมายถึง การนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตาม ที่เด็กเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง ทั้งที่เป็นจริงหรือจำลองขึ้น หรือการแสดงอวัยวะส่วนใดในทางเพศของเด็ก เพื่อความมุ่งประสงค์หลักในทางเพศ”

“ข้อ ๓

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่า อย่างน้อย การกระทำและกิจกรรมต่อไปนี้ครอบคลุมอยู่ ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ ไม่ว่าความผิดทั้งหลายเช่นว่านั้น จะกระทำภายในประเทศหรือข้ามชาติ หรือกระทำในลักษณะส่วนบุคคลหรือในลักษณะที่จัดเป็นองค์กร (ค) การผลิต

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวซึ่งสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กตามนิยามในข้อ ๒

๒. ภายใต้ขอบของกฎหมายแห่งชาติของรัฐภาคี จะต้องดำเนินการอย่างเดียวกันกับความพยายามในการลงมือกระทำการใดดังกล่าว และการสมรู้ร่วมคิดหรือการมีส่วนร่วมในการกระทำการใดดังกล่าว”

➤ “ส่งต่อ”

เจตนารมณ์ของความผิดฐานส่งต่อสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อควบคุมการส่งสื่อลามกอนาจารเด็กออกไปยังบุคคลอื่นซึ่งจะครอบคลุมไปถึงการส่งต่อไปนอกประเทศซึ่งจะถือเป็นการกระทำความผิดในประเทศด้วย และการที่ผู้ที่เผยแพร่หรือส่งต่อสื่อลามกอนาจารอย่างกว้างขวางนั้นส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคมมากกว่าครอบครองไว้ผู้เดียว โดยหลักเกณฑ์บังคับใช้ให้ใช้หลักกฎหมายอาญาทั่วไป คือ พิจารณามีเจตนา “ส่งต่อ” หรือไม่

■ ความหมายตามพจนานุกรม

- “ส่ง” หมายถึง ทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนพ้นจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อให้ถึงผู้รับหรือเป้าหมายด้วยการต่าง ๆ กัน เช่น ส่งข้าม ส่งผ่าน ส่งต่อ
- “ต่อ” หมายถึง ถัดไป สืบไป ติดต่อกันไป เช่น ต่อนี้ไป ต่อไป อ่านต่อ วังต่อ เพิ่มขึ้น เช่น เรียนต่อ

■ กรณีตัวอย่าง

(๑) ผู้กระทำความผิดต้องมีการครอบครองตามวรรคหนึ่งแต่แรก และได้ทำการเผยแพร่สื่อออกไป จะผิดตามมาตรา ๒๘๗/๑ วรรคสอง แต่หากไม่มีการครอบครองแต่แรก จะไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานส่งต่อสื่อลามกอนาจารเด็ก แต่จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ... (๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)” ซึ่งมาตรา ๑๔ (๔) เป็นกรณี “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้”

(๒) การส่งต่อ (share) สื่อลามกอนาจารเด็ก อาจแบ่งได้ ดังนี้

(๒.๑) การส่งต่อ (share) โดยบันทึกไว้ในเครื่องก่อนที่จะแชร์ ถือว่ามีการครอบครองโดยการบันทึก

(๒.๒) การส่งต่อ (share) โดยไม่ได้บันทึกไว้ในเครื่องก่อนที่จะแชร์ แบ่งได้ ดังนี้

- การส่งต่อ (share) บนไทม์ไลน์ (timeline) ในเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ หรือไลน์ของตนเอง ถือว่ามีการครอบครองโดยไม่ได้บันทึกในเครื่อง แต่ครอบครองเมื่อตนสามารถควบคุมสื่อลามกฯ นั้น ก่อนทำการส่งต่อให้เพื่อนหรือบุคคลอื่นเห็นบนไทม์ไลน์ของตน อีกทั้งยังสามารถควบคุมสื่อลามกฯ เมื่อใดก็ได้
- การส่งต่อ (share) บนไทม์ไลน์ (timeline) ในเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ หรือไลน์ของผู้อื่น ถือว่ามีการครอบครองโดยไม่ได้บันทึกในเครื่อง แต่ครอบครองเมื่อตนสามารถควบคุมสื่อลามกฯ นั้น ก่อนทำการส่งต่อให้เพื่อนหรือบุคคลอื่นเห็นบนไทม์ไลน์ของผู้อื่น อีกทั้งยังสามารถควบคุมสื่อลามกฯ เมื่อใดก็ได้ โดยสามารถจะลบหรือให้ความเห็นในภาพที่ตนเองโพสต์ไว้บนไทม์ไลน์เพื่อนก็ได้

ขอบเขตการบังคับใช้และการตีความข้อกฎหมาย
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘
ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

ส่วนที่ ๓

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๘๗/๒

“มาตรา ๒๘๗/๒ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี

(๒) เพื่อประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็กดังกกล่าวแล้วแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เข้าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(๓) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้วโฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นถึงสองแสนบาท”

➤ ความหมาย

มาตรา ๒๘๗/๒ มีหลักการเดียวกับมาตรา ๒๘๗ ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร แต่มาตรา ๒๘๗/๒ กำหนดเพิ่มกรณีเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก

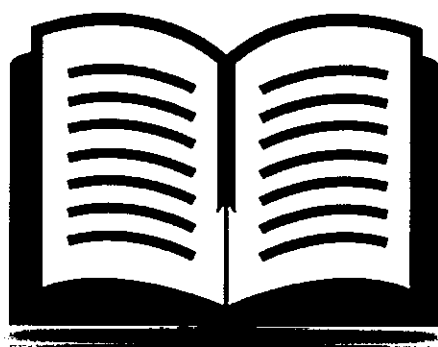
➤ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

● กฎหมายภายในประเทศ อาทิ

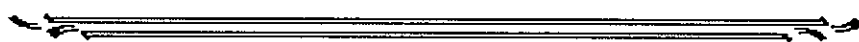
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๖ “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ ... (๙) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเข้าไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด... ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น” มาตรา ๒๗ “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ”

● กฎหมายในตราสารระหว่างประเทศ

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมไซเบอร์ (Convention on Cybercrime Budapest, 23.XI.2001) ในข้อ ๔ ห้ามเกี่ยวกับผลิต เผยแพร่ ครอบครองสื่อลามกเด็ก



ส่วนที่ ๑ การจัดทำคู่มือจากกฎหมายฉบับใหม่
แนวทางและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ
การดำเนินคดีในแต่ละขั้นตอน



แนวทางการสืบสวนสอบสวนความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก

๑. การสืบสวนสอบสวน

๑.๑ กรณีมีผู้มาร้องทุกข์ว่ามีบุคคลกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้ถามปากคำผู้เสียหายถึงพฤติกรรมการกระทำความผิด เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของ “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ที่มีไว้หรือใช้ในการกระทำความผิดว่าเข้าองค์ประกอบความผิดที่เป็นวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปเรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจารหรือไม่ ตรวจพบที่ไหน รายละเอียดของสื่อลามกเป็นอย่างไร ได้ใช้ประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอย่างไร เพื่อใช้ในการบรรยายฟ้องต่อไป

๑.๒ กรณีผู้เสียหายได้รับวัตถุลามกอนาจารเด็กซึ่งเป็นตัวผู้เสียหายเอง เช่น กรณีผู้ต้องหาส่งภาพผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีซึ่งถูกกระทำอนาจารและถ่ายภาพไว้ จากนั้นส่งวัตถุลามกอนาจารเด็กมายังผู้เสียหายเพื่อรีดเอาทรัพย์ ให้ดำเนินการสอบสวนให้เห็นถึงเจตนาพิเศษ “เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า” เพื่อใช้ในการบรรยายฟ้องต่อไป

๑.๓ ให้สอบสวนถึงรายละเอียดแห่งคดีทั้งหมด รวมถึงพฤติการณ์แวดล้อม หากพบสื่อลามกอนาจารเด็ก ให้พนักงานสอบสวนจัดเก็บสื่อนั้นไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้

๑.๓.๑ กรณีสื่อลามกอนาจารเด็กนั้นอยู่ในรูปเอกสาร ให้เก็บรวบรวมเข้าสำนวนไว้ โดยให้ลงลายมือชื่อพนักงานสอบสวนและผู้ต้องหา (ถ้าจับกุมได้) เพื่อยืนยันว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง

๑.๓.๒ กรณีสื่อลามกอนาจารเด็กนั้นอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้บันทึกภาพสื่อดังกล่าวที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และให้บันทึกภาพโดยรวมของเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้น เพื่อยืนยันว่าเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวมีสื่อลามกอนาจารเด็กอยู่จริง

๑.๔ การสืบสวนสอบสวนกรณีพบสื่อลามกอนาจารเด็กในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งหมายความถึง E-mail Website Social Media (Facebook Line เป็นต้น) การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing เช่น Google Drive Skydrive Dropbox เป็นต้น) หรือช่องทางอื่น ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ ให้ดำเนินการดังนี้

๑.๔.๑ ในกรณีที่จับกุมผู้กระทำความผิดและสามารถเข้าใช้ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

๑.๔.๑.๑ ให้สอบถามผู้ต้องหาถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้ต้องหาใช้งานอยู่เพื่อเข้าไปค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่ผู้กระทำความผิดครอบครองอยู่

๑.๔.๑.๒ ให้ตรวจสอบและค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กที่ผู้กระทำความผิดครอบครองไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น

๑.๔.๑.๓ E-mail : ต้องเข้าไปในระบบเพื่อดูข้อความที่ไ้รับ – ส่ง เพราะผู้ต้องหาอาจใช้ในการแจกจ่าย แสดงอวด ครอบครอง ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก และให้ตรวจสอบในเมนูถังขยะ เพราะผู้ต้องหาอาจลบข้อความดังกล่าวไปเพื่อปกปิดความผิดแต่ระบบยังไม่ได้ลบถาวร

เขียน

กล่องจดหมาย

ติดดาว

แชท

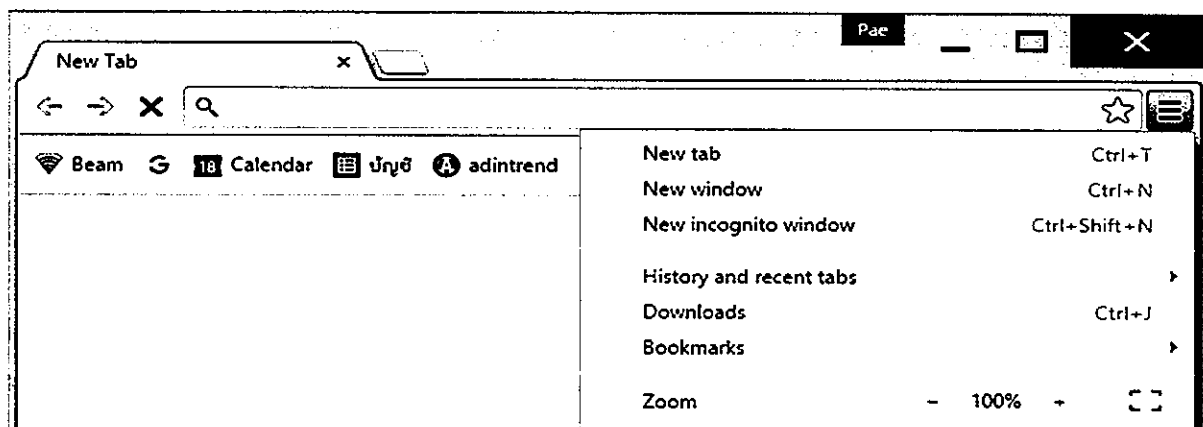
จดหมายที่ส่งแล้ว

จดหมายร่าง

จดหมายขยะ

ถังขยะ

๑.๔.๑.๔ Website : ผู้ต้องหาอาจมีบัญชีผู้ใช้ใน Website ต่าง ๆ ที่ใช้ในการครอบครอง การแจกจ่าย แสดงอวด หรือประกอบการค้า ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก ต้องเข้าไปตรวจสอบดูที่ละ Website ซึ่งใน Web Browser ที่ใช้ในการเปิด Website จะมีเมนูประวัติการใช้ Website ของผู้ต้องหา ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าผู้ต้องหาใช้ Website ใดในการกระทำความผิด



๑.๔.๑.๕ Social Media (Facebook, Line เป็นต้น) ผู้ต้องหาอาจใช้วิธีการส่งสื่อลามกอนาจารเด็กทางข้อความ ให้ตรวจสอบข้อความที่ผู้ต้องหาคุยกับบุคคลอื่น เพื่อยืนยันว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง

Home

๑.๔.๑.๖ การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing เช่น Google Drive Skydrive Dropbox เป็นต้น) ในปัจจุบันผู้ต้องหาสามารถจัดเก็บสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในระบบอินเทอร์เน็ต แทนการจัดเก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์หรือสื่อบันทึกอย่างอื่น ซึ่งระบบนี้สามารถจัดเก็บสื่อลามกอนาจารเด็กได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องตรวจสอบให้ได้ว่าผู้ต้องหาได้ใช้ระบบดังกล่าวอยู่หรือไม่ หากปรากฏว่าผู้ต้องหาได้ใช้ระบบดังกล่าวอยู่จึงจะเข้าไปค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าว

๑.๔.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าใช้ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ ให้ยึดเครื่องคอมพิวเตอร์และสื่อบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีสื่อลามกอนาจารเด็กอยู่ จากนั้นจึงส่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์เพื่อค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กต่อไป

๑.๔.๓ กรณีพบสื่อลามกอนาจารเด็กในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ Tablet เป็นต้น

๑.๔.๓.๑ ในกรณีที่จับกุมผู้กระทำความผิดและสามารถเข้าใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ตรวจสอบหมายเลขไอเอ็มไอ (IMEI) : กด *#๐๖#
- (๒) ตรวจสอบเครือข่าย : AIS (*๕๕๕#), DTAC (*๑๐๒#), TRUE (*๙๓๓๓#)
- (๓) ระบุบัญชีสัญญาณโทรศัพท์ด้วยการเปลี่ยนเป็นโหมดเครื่องบิน

(๔) สอบถามรหัสผ่านจากเจ้าของอุปกรณ์นั้น และเปลี่ยนระยะเวลาในการล็อกอุปกรณ์ให้นานที่สุด

(๕) ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์นั้น ๆ เช่น ยี่ห้อและรุ่นของอุปกรณ์ หมายเลขเครื่อง ระบบปฏิบัติการ เป็นต้น

(๖) ตรวจสอบบัญชีที่ผูกติดกับเครื่อง เช่น E-mail Line Id หมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้ลงทะเบียน Line Id เป็นต้น

๑.๔.๓.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยึดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่คาดว่าจะมีสื่อลามกอนาจารเด็กอยู่ จากนั้นจึงส่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์เพื่อค้นหาสื่อลามกอนาจารเด็กต่อไป

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันนี้ พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์มีความเกี่ยวข้องกับคดีต่าง ๆ เกือบทุกคดี ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น เครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือเครื่องบันทึกข้อมูลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และมีผลต่อความน่าเชื่อถือในการพิจารณาคดีในชั้นศาล สำหรับข้อแนะนำในการเข้าตรวจค้นและยึดพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ในเบื้องต้นมีดังนี้

๒.๑ คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เป็นอันดับแรก

๒.๒ จัดทำแผนที่ในภาพรวมเช่นเดียวกับคดีทั่วไป

๒.๓ สวมถุงมือขณะตรวจค้นและยึดเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของพยานหลักฐาน

๒.๔ วางป้ายระบุลำดับที่ของจุดต่าง ๆ พร้อมถ่ายภาพไว้ในทุกขั้นตอน

๒.๕ กันผู้ต้องสงสัยออกจากเครื่องคอมพิวเตอร์

๒.๖ ตรวจสอบสถานะของเครื่องคอมพิวเตอร์ว่าเปิดอยู่หรือไม่ ถ้าเครื่องคอมพิวเตอร์ปิดอยู่ให้เข้าไปที่ข้อ ๗) ถ้าไม่มั่นใจให้พิจารณา ดังนี้

๒.๖.๑ ตรวจจอภาพว่าพิกหน้าจอ (โดยการขยับเมาส์) หรือปิดหน้าจออยู่ (โดยการกดปุ่มเปิด/ปิดที่หน้าจอ)

๒.๖.๒ ถ่ายภาพที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ กรณีที่มีหน้าต่างซ้อนกันหลายๆ หน้าต่าง ให้คลิกเลือกทีละหน้าต่าง แล้วถ่ายภาพเก็บเป็นหลักฐานเอาไว้

๒.๖.๓ หากมีเอกสารที่ยังไม่ได้บันทึก ให้กดปุ่มบันทึก

๒.๖.๔ ในกรณีที่มิใช่เงื่อนไขตามทีกล่าวนำมาแล้ว เช่น มีไฟล์กำลังถูกลบ ดิรท์สผ่าน เป็นต้น ก็ให้ดึงปลั๊กออกจากหลังเครื่องคอมพิวเตอร์ ถ้าเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพาให้ถอดแบตเตอรี่ก่อน ยกเว้นในกรณีที่เครื่องคอมพิวเตอร์แบบแม่ข่ายรันระบบปฏิบัติการ Windows Server รุ่นต่างๆ ระบบ Unix ให้ใช้วิธีการ Shutdown แทนการดึงปลั๊กออกจากหลังเครื่อง

๒.๗ ติดป้ายกำกับเป็นคู่ไว้บริเวณจุดเชื่อมต่อของเครื่องคอมพิวเตอร์กับสายที่เชื่อมต่อ

๒.๘ การถ่ายภาพควรถ่ายให้เห็นภาพรวม จุดเชื่อมต่อและรายละเอียดของอุปกรณ์ที่ยึดทั้งหมด โดยเฉพาะหมายเลขประจำเครื่อง จากนั้นจึงดำเนินการบรรจุเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต้องการยึดลงในกล่องถุงพลาสติก แล้วปิดผนึกด้วยเทปกาว พร้อมลงลายมือชื่อกำกับไว้

๒.๙ บันทึกรายละเอียดของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ยึด ลงลายมือชื่อผู้ยึด พร้อมระบุวันเดือนปีและเวลาที่ยึด เมื่อมีการส่งมอบพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้จดบันทึกเหตุผลในการส่งมอบ พร้อมลงลายมือชื่อผู้รับและผู้ส่งมอบ พร้อมระบุวันและเวลาให้ชัดเจน เพื่อเป็นการรักษาความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน

๒.๑๐ การเคลื่อนย้ายพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรหลีกเลี่ยงสัญญาณวิทยุกำลังสูงภายในรถยนต์สายตรวจ สนามแม่เหล็ก โดยระวังในเรื่องการกระแทก ความเปียกชื้น และความร้อน เพราะอาจทำให้พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดความเสียหายได้

๓. แนวทางในการดำเนินคดี

๓.๑ เมื่อมีการร้องทุกข์ว่าเกิดการกระทำความผิดขึ้น ให้ตรวจสอบว่ามีการกระทำความผิดตามที่ผู้เสียหายร้องทุกข์จริงหรือไม่ โดยเปิดดูเว็บไซต์ตามที่อยู่ผู้เสียหายระบุ หากพบว่ามีอาการกระทำความผิดจริง ให้บันทึกหน้าเว็บไซต์ดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

๓.๒ กรณีที่เป็นกระดานข่าว ให้ตรวจสอบว่ามีหมายเลขไอพี (IP Address) ของผู้โพสต์กระทู้ปรากฏหรือไม่ หากมีหมายเลขไอพีของผู้โพสต์ปรากฏอยู่ในกระดานข่าว ให้เข้าไปขั้นตอนที่ ๓)

กรณีไม่ปรากฏหมายเลขไอพีของผู้โพสต์กระทู้ ให้สอบถามไปยังผู้ดูแลเว็บไซต์ โดยหาข้อมูลการติดต่อภายในเว็บไซต์ หรือค้นหาจากเว็บไซต์ www.whois.sc โดยระบุชื่อเว็บไซต์ที่ต้องการค้นหาผู้ดูแลระบบในช่องสำหรับค้นหา (Lookup)



จากนั้นจึงส่งหมายเลขกระทู้ไปยังผู้ดูแลเว็บไซต์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้กระทำความผิดโพสต์ข้อความมาจากหมายเลขไอพีอะไร และวันเวลาใด

๓.๓ เมื่อได้หมายเลขไอพีและวันเวลาในการโพสต์มาแล้ว ให้ตรวจสอบว่าหมายเลขไอพีเป็นของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใด โดยระบุหมายเลขไอพีที่ต้องการค้นหาในเว็บไซต์ www.whois.sc

๓.๔ ตรวจสอบหาหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของผู้กระทำความผิด โดยส่งหมายเลขไอพีและวันเวลาไปตรวจสอบกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือส่งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อตรวจสอบ (เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. นี้เท่านั้น)

๓.๕ เมื่อได้หมายเลขโทรศัพท์สำหรับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมาแล้ว ให้ตรวจสอบหาเจ้าของหมายเลขโทรศัพท์จากผู้ให้บริการโทรศัพท์ดังกล่าว เพื่อถามปากคำและขอหมายค้นเพื่อหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมต่อไป

๔. ข้อพึงระวัง

ในการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับประเด็นต่อไปนี้

๔.๑ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องจัดเก็บสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อเป็นพยานหลักฐานทางคดีควรระมัดระวังไม่ให้สื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแพร่กระจายออกไป เจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีมาตรการป้องกันการเข้าถึงสื่อลามกอนาจารนั้นด้วยการตั้งรหัสผ่านในอุปกรณ์หรือในพื้นที่จัดเก็บ

๔.๒ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรสังเกตสภาพแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในสื่อลามกอนาจารเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการสืบสวนหาสถานที่เกิดเหตุต่อไป

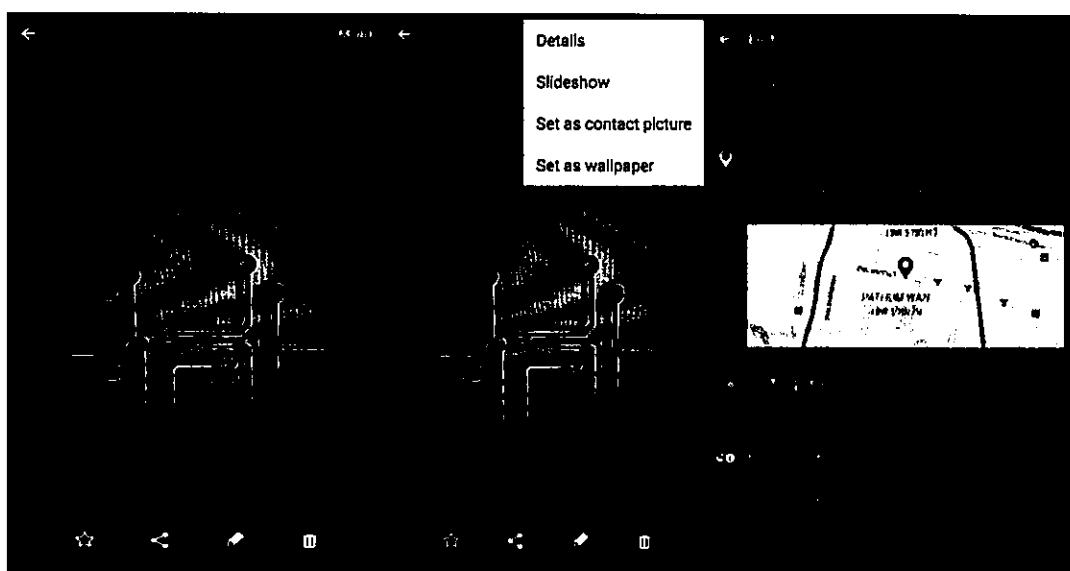
๔.๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบข้อมูล Metadata ของสื่อลามกอนาจารเด็กซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียดที่อธิบายถึงความเป็นมาของข้อมูล อาทิ ชื่อของสื่อ ขนาดของสื่อ วันเดือนปีที่ทำสื่อขึ้น ชื่อเจ้าของสื่อ ยี่ห้อและรุ่นของอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิด พิกัดตำแหน่ง (GPS) ในการกระทำความผิด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนต่อไป

๔.๓.๑ วิธีการตรวจสอบข้อมูล Metadata ในโทรศัพท์เคลื่อนที่

๔.๓.๑.๑ ไปยังพื้นที่จัดเก็บรูปหรือวิดีโอในโทรศัพท์เคลื่อนที่ แล้วเลือกรูปหรือวิดีโอที่ต้องการ

๔.๓.๑.๒ แล้วเลือกเมนู More เพื่อเลือกหัวข้อ Details

๔.๓.๑.๓ ในหัวข้อ Details จะปรากฏข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับรูปหรือวิดีโอ

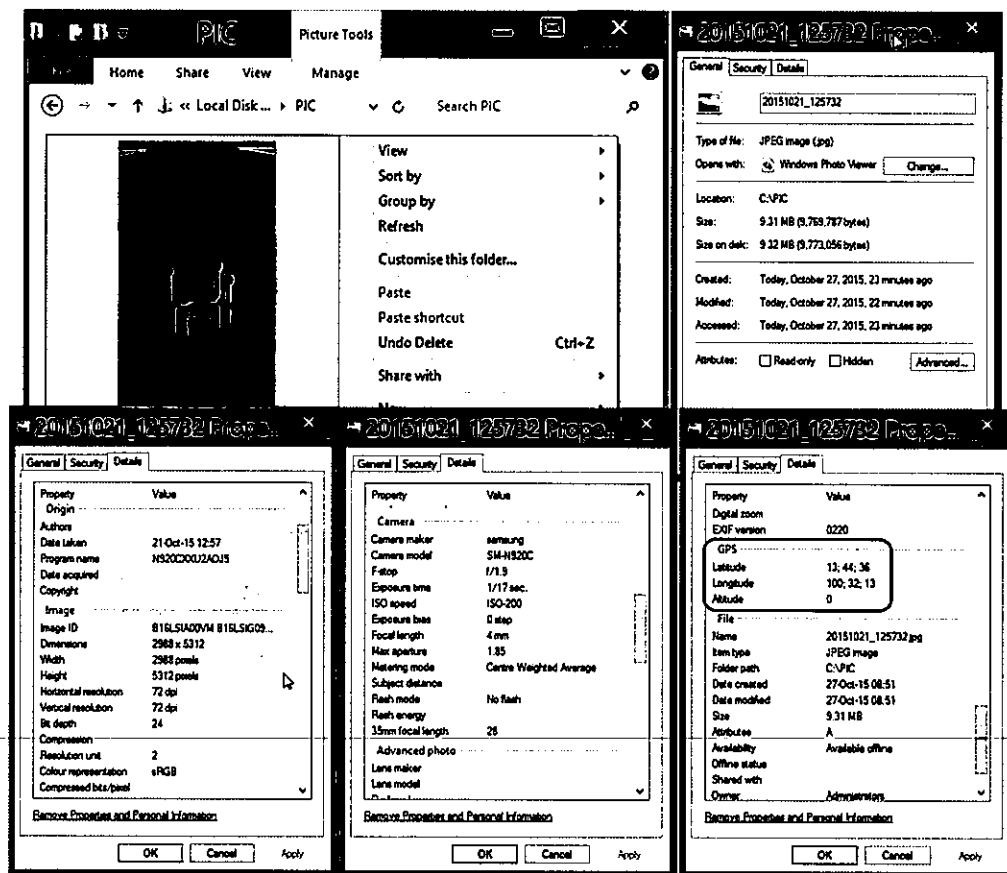


๔.๓.๒ วิธีการตรวจสอบข้อมูล Metadata ในเครื่องคอมพิวเตอร์

๔.๓.๒.๑ ไปยังพื้นที่จัดเก็บรูปหรือวิดีโอในเครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วเลือกรูปหรือวิดีโอที่ต้องการ

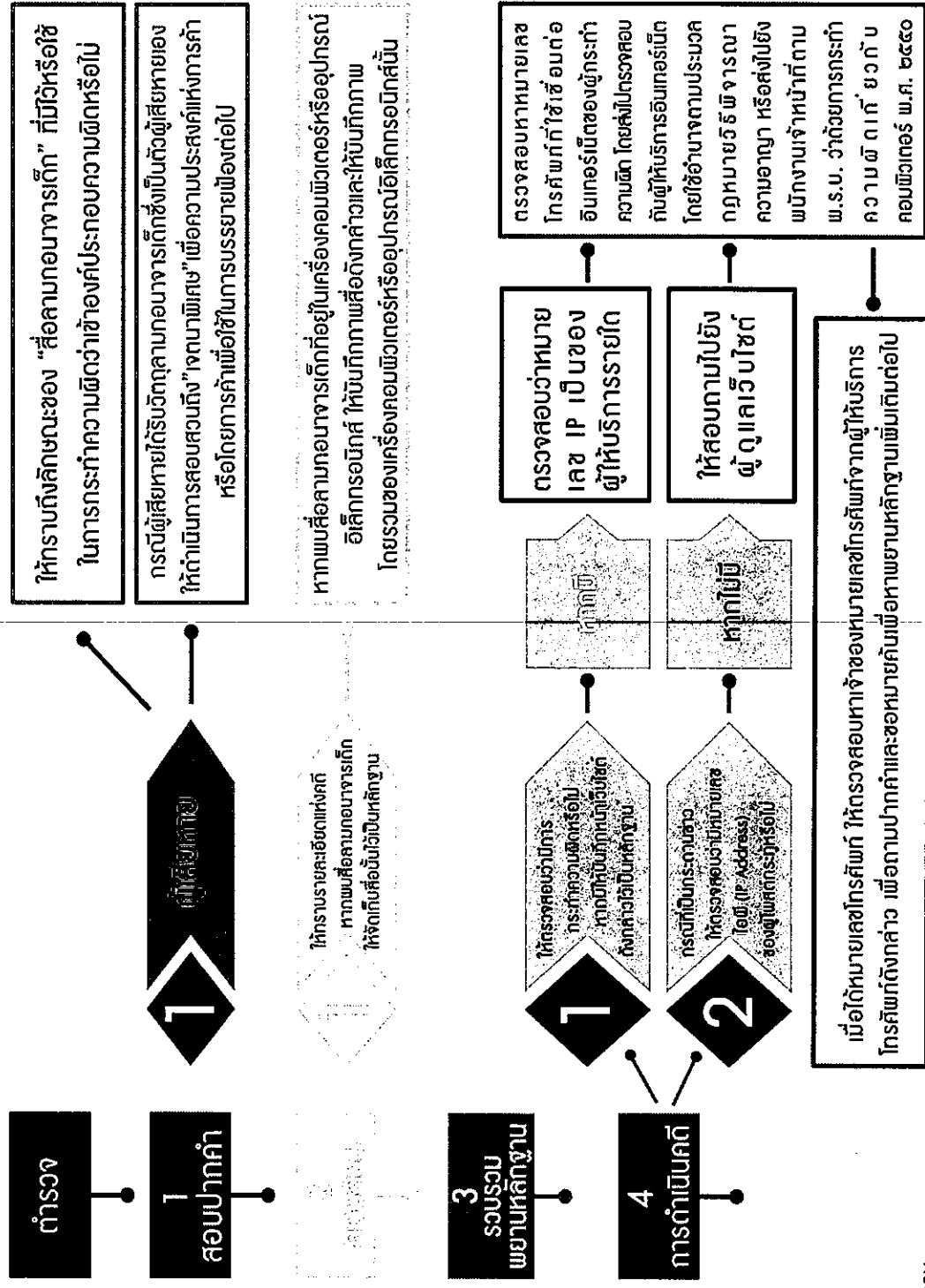
๔.๓.๒.๒ คลิกขวาที่รูปหรือวิดีโอ แล้วเลือกเมนู Properties

๔.๓.๒.๓ ในเมนู Properties จะปรากฏข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับรูปหรือวิดีโอนั้น





กระบวนการตรวจสอบและดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีพบสื่อลามกอนาจารเด็ก



กระบวนการตรวจสอบและจัดเก็บข้อมูลหลักฐานเว็บไซต์ที่พบสื่ออนาจารเด็ก

หน่วยงานราชการ, ประชาชน, สายด่วน 1212 , Banner ต่างๆ



ส่งหลักฐาน ข้อมูลโดยตรงมายังกระทรวง ICT (Email : 1212@mict.go.th)



ทำหนังสือเรียนถึงปลัดกระทรวง ICT



ส่งมาที่สำนักป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ



กลุ่มงานเทคนิคและเฝ้าระวัง

ตรวจสอบแล้วไม่พบ
หลักฐาน/ปิดกั้นแล้ว

เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ
ข้อมูล เนื้อหา เว็บไซต์ ตามที่ได้

วิเคราะห์ คัดแยก ข้อมูล เนื้อหา ตามแจ้ง

เมื่อพบว่า เว็บไซต์ดังกล่าวมีความผิดจริง
จึงทำการจัดเก็บหลักฐาน
ข้อมูลตามที่ปรากฏ

เมื่อจัดเก็บหลักฐานแล้ว
ส่งต่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ตาม พรบ.ฯ คอมพิวเตอร์
ดำเนินการต่อไป

พนักงานเจ้าหน้าที่ฯยื่นคำร้อง
เพื่อขออำนาจศาลในการปิดกั้นเว็บไซต์

พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ดำเนินการแจ้ง ISP เพื่อดำเนินการปิดกั้นเว็บไซต์ในเบื้องต้น
ผ่าน E-mail/โทรศัพท์ (เฉพาะในส่วนด้านความมั่นคง)

แจ้ง ศตช. เพื่อจับกุม/แจ้ง ISP
เพื่อปิดกั้นเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ

สรุปสถิติการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม

จบกระบวนการ

สร้างสรรค์โดย
สำนักงานกิจการยุติธรรม



ขั้นตอนการสอบสวนเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดวิธีการสอบสวนเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีไว้ดังนี้

๑. ประเภทคดีที่ต้องปฏิบัติตามวิธีการสำหรับเด็ก (มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๓๔/๒)

- ๑.๑ คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ
- ๑.๒ คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย อันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้
- ๑.๓ คดีความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ
- ๑.๔ คดีความผิดฐานกรรโชก ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา
- ๑.๕ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- ๑.๖ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก
- ๑.๗ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- ๑.๘ คดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ซึ่งผู้เสียหายหรือพยาน (หรือผู้ต้องหา ตามมาตรา ๑๓๔/๒) ที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ

๒. เจ้าพนักงานหรือบุคคลที่เข้าร่วมในการถามปากคำหรือคำให้การ (มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๓๔/๒)

- ๒.๑ พนักงานสอบสวน
- ๒.๒ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ๒.๓ พนักงานอัยการ
- ๒.๔ บุคคลที่เด็กร้องขอ
- ๒.๕ หน่วยงาน เฉพาะในกรณีที่เป็นการถามปากคำผู้ต้องหาที่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา

๓. การตั้งรังเกียจ (มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๑๓๔/๒)

นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือพนักงานอัยการ ที่เข้าร่วมในการถามปากคำเด็ก อาจถูกตั้งรังเกียจได้ หากมีกรณีดังกล่าวให้เปลี่ยนตัวผู้นั้น

๔. การคัดค้านทนายความ (กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติในการจัดหาทนายความให้กับผู้ต้องหาซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒)

ผู้ต้องหาอาจคัดค้านทนายความที่รัฐจัดหาให้ได้ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร
ในกรณีที่มีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ต้องหาแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้และแจ้งต่อไปยังนายกษัตริย์ทนายความหรือประธานทนายความจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อเปลี่ยนทนายความให้แก่ผู้ต้องหาตามความเหมาะสม

๕. การปฏิบัติเมื่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กร้องทุกข์ต่อตำรวจ

เมื่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กได้ร้องทุกข์ต่อตำรวจ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่รอง หรือเหนือพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การร้องทุกข์ดังกล่าว หากยังไม่ถึงขั้นตอนการจดบันทึกคำร้องทุกข์ หรือการถามปากคำเด็ก ตำรวจผู้รับแจ้งหรือพนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวได้

๖. การจดบันทึกคำร้องทุกข์

ในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ ประกอบมาตรา ๑๒๔/๑ บัญญัติวิธีการปฏิบัติไว้ดังนี้

๑. ให้ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนคดีในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

๒. ให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการจดบันทึกคำร้องทุกข์นั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ไม่อาจหาหรือรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการได้ และเด็กไม่ประสงค์จะให้หรือรอนักสังคมสงเคราะห์ต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้รับคำร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๒๓ หรือมาตรา ๑๒๔ แล้วแต่กรณี บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในบันทึกคำร้องทุกข์ด้วย

๓. ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจหรือพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิตามข้อ ๑. และ ๒. ด้วย

๔. นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือพนักงานอัยการที่เข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์อาจถูกผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กตั้งรังเกียจได้ หากมีกรณีดังกล่าวให้เปลี่ยนตัวผู้นั้น

๗. การแจ้งให้สหวิชาชีพเข้าร่วมในการถามปากคำหรือคำให้การ

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ พนักงานอัยการ และทนายความทราบ

นักจิตวิทยา ให้ประสานกับโรงพยาบาลที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้ทุกแห่ง

นักสังคมสงเคราะห์ ให้ประสานกับหน่วยงานดังต่อไปนี้

ในกรุงเทพมหานคร กองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือสถานแรกรับเด็กหญิงบ้านปญาไท หรือบ้านพักเด็กและครอบครัวภายในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรมประชาสงเคราะห์

ในจังหวัดอื่น สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด กรมประชาสงเคราะห์

พนักงานอัยการ ให้ประสานกับหน่วยงานดังต่อไปนี้

ในกรุงเทพมหานคร ศูนย์อำนวยการคุ้มครองสิทธิเด็กในคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด

ในจังหวัดอื่น ศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาประจำจังหวัด

ทนายความ ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีทนายความให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ โดยการแจ้งไปยังสภาทนายความ หรือประธานทนายความประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

การแจ้งความควรให้มีหลักฐานปรากฏชัดและอ้างอิงได้ โดยอาจส่งทางโทรสารหรือวิธีอื่นใดและลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

๘. การกำหนดสถานที่ถามปากคำเด็ก

ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้กำหนดสถานที่ที่จะดำเนินการสอบสวน (มาตรา ๑๓๐) โดยคำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัย เพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งโดยปกติจะใช้สถานีตำรวจแห่งนั้นเป็นสถานที่สอบสวน

การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน และการถามคำให้การผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็ก ให้แยกกระทำเป็นส่วนสัดส่วนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก โดยแยกต่างหากจากห้องสอบสวนคดีทั่วไปของสถานีตำรวจ ถ้าสามารถทำได้ ควรแยกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ประกอบด้วย เด็ก นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ และบุคคลที่เด็กร้องขอ

ส่วนที่ ๒ ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และทนายความ

ทั้งสองส่วนควรมีฝา หรือฉากกั้น หรือกระจก เพียงพอที่จะมิให้เห็นกันได้

๙. การกำหนดเวลานัดหมาย

ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้กำหนดเวลานัดหมาย (มาตรา ๑๓๐) โดยให้มีเวลาพอสมควรที่จะให้บุคคลผู้ที่จะร่วมถามปากคำได้มีเวลาเตรียมตัวในการเดินทางมาร่วมถามปากคำ

ในกรณีที่มีการนัดหมายถามปากคำภายหลังจากที่ส่งเด็กไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสถานพินิจให้ทราบในหนังสือแจ้งการจับกุมเด็กด้วยว่า หากมีการปล่อยตัวชั่วคราวเด็กที่เป็นผู้ต้องหา ขอให้นายประกันส่งตัวผู้ต้องหาเด็กตามวัน เวลา และสถานที่นัดหมายสำหรับการถามปากคำเด็กนั้นด้วย

๑๐. วิธีปฏิบัติในการถามปากคำหรือคำให้การเด็ก

ก่อนที่จะมีการถามปากคำหรือคำให้การเด็ก ควรให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ได้พูดคุยกับเด็กเพื่อให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย ไม่ถูกกดดัน โดยคำนึงถึงสภาพจิตใจเด็กกว่ามีความพร้อมที่จะให้ปากคำหรือคำให้การได้หรือไม่ และให้พนักงานสอบสวนกำหนดประเด็นการสอบสวนที่จะถามปากคำหรือคำให้การเด็ก นำเข้าหารือกับบุคคลที่เข้าร่วมถามปากคำให้ได้ข้อยุติเสียก่อน

ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ถามปากคำหรือคำให้การเด็ก หรือถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้ โดยให้คำนึงถึงสภาพจิตใจของเด็กเป็นสำคัญ แต่ในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามปากคำหรือคำให้การเด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำหรือคำให้การพร้อมกันได้ ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำหรือคำให้การเด็กโดยมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอนักคนอื่นไว้ในสำนวนการสอบสวน

“เหตุจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง” ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า จะต้องเป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วนอย่างแท้จริง และหากไม่ถามปากคำหรือคำให้การในเวลานั้นจะมีผลกระทบกระเทือนต่อรูปคดีเป็นอย่างยิ่ง เป็นต้นว่าผู้เสียหายหรือพยานกำลังจะเสียชีวิต หรือคดีกำลังจะขาดอายุความ โดยต้องมีเหตุที่เกิดขึ้นจากความ

บทประพันธ์ของเจ้าพนักงาน (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ “ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง” ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (เรื่องเสรีที่ ๔๙๕/๒๕๕๔))

๑๑. การบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำหรือคำให้การ

ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำหรือคำให้การดังกล่าว ซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน โดยเน้นให้ปรากฏภาพเด็กตลอดการถามปากคำหรือคำให้การ

เทปบันทึกภาพและเสียง ให้พนักงานสอบสวนส่งให้แก่พนักงานอัยการพร้อมสำนวนการสอบสวน การร่วมถามปากคำหรือคำให้การเด็กโดยสททตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือมาตรา ๑๓๓ ทวิ ประกอบมาตรา ๑๓๔ ทวิ แล้วแต่กรณี จะใช้ในกรณีการถามปากคำหรือคำให้การเด็กในฐานะผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหาเท่านั้น การรวบรวมพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากการถามปากคำ เช่น การนำชี้ที่เกิดเหตุ ประกอบคำรับสารภาพ การรับรองแผนที่เกิดเหตุ เป็นต้น พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการได้โดยลำพัง

๑๒. การชี้ตัว

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน สิบแปดปีชี้ตัวบุคคลใด ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัวบุคคลในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถ ป้องกันมิให้บุคคลซึ่งจะถูกชี้ตัวนั้นเห็นตัวเด็ก โดยให้นั่งกั้นจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการชี้ตัวบุคคลนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจหาหรือระบุบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ และเด็กไม่ประสงค์จะให้ชี้หรือระบุบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ใน สำนวนการสอบสวนด้วย

ในกรณีการชี้ตัวผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัว ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กนั้นเห็นตัวบุคคลที่จะทำการชี้ตัว

๑๓. การเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาเด็ก

พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุไม่เกิน ๑๕ ปีได้ เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ บัญญัติว่าเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการ อันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา ซึ่งเป็นเด็กอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่เกินสิบแปดปีได้ โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ต้องเป็นกรณีที่ผู้เสียหายและผู้ต้องหายินยอมด้วย ตามมาตรา ๓๘ แห่งกฎหมายฉบับเดียวกันนั้น (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเปรียบเทียบเด็กอายุ ไม่เกินสิบห้าปีซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด (เรื่องเสรีที่ ๗๑๖/๒๕๕๖))

กระบวนการสอบสวนและการดำเนินคดีอาญาแก่คนต่างประเทศ

พนักงานสอบสวน

บันทึกข้อมูลสารสนเทศอาชญากรรม

กระทรวงการต่างประเทศ

แจ้งสถาน
เอกอัครราชทูต
ที่บุคคลนั้นถือสัญชาติ

แจ้งสถาน
กงสุล
ที่บุคคลนั้นถือสัญชาติ

แจ้งสำนักงานกลาง
ตำรวจสากล

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง/
ด่านตรวจคนเข้าเมือง

ตรวจสอบระบบใบอนุญาต

ไม่อนุญาตให้อยู่/
ใบอนุญาตสิ้นสุด

ระยะเวลา
ยังไม่สิ้นสุด

ปล่อยตัว
ในชั้นสอบสวน

ผิดเงื่อนไข
ฝากขังในชั้นศาล

ปล่อยตัวในชั้นสอบสวน

ปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ (ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก)

๑. ปัญหาขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน

- ๑.๑ สหวิชาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเด็ก
- ๑.๒ สถานที่สำหรับการสอบสวนเด็กยังไม่พร้อมในทุกสถานี่ตำรวจ
- ๑.๓ การถามปากคำพยานหรือผู้เสียหายที่เป็นเด็กยังใช้คำถามที่ไม่มีเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์แก่รูปคดี ส่งผลให้ไม่มีการนำสื่อภาพและเสียงที่บันทึกไว้ไปใช้ในชั้นศาล
- ๑.๔ ระยะเวลาในการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กไม่สอดคล้องกับเวลาเปิดทำการของศาล
- ๑.๕ การพิสูจน์อายุของบุคคลที่ปรากฏในสื่อลามกอนาจารว่าเป็นเด็กหรือไม่ทำได้ยาก
- ๑.๖ การสอบสวนเด็กต้องมีสหวิชาชีพเข้าร่วมด้วย ซึ่งต้องใช้เวลาในการนัดหมาย อาจทำให้ถ้อยคำของเด็กไม่ตรงกับความเป็นจริง
- ๑.๗ การเข้าตรวจสอบอุปกรณ์สื่อสารหรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลของผู้ต้องสงสัยอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
- ๑.๘ ผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก รวมถึงบิดามารดาหรือผู้ปกครอง อาจไม่ให้ความร่วมมือในการสอบสวน

๒. ปัญหาการรวบรวมพยานหลักฐาน

- ๒.๑ พยานหลักฐานส่วนใหญ่จะอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้กระทำความผิดมักตั้งรหัสผ่านหรือซ่อนข้อมูลไว้ ทำให้ยากต่อการเข้าถึง จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว
- ๒.๒ พยานหลักฐานอาจถูกทำลายไปในระหว่างขหมายศาล
- ๒.๓ พยานหลักฐานขาดความน่าเชื่อถือ เพราะอาจถูกดัดต่อได้
- ๒.๔ การสืบหาแหล่งที่มาของสื่อลามกอนาจารเด็กและตัวผู้กระทำความผิดกระทำทำได้ยาก

๓. ปัญหาการดูแลพยาน ผู้เสียหายและผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก

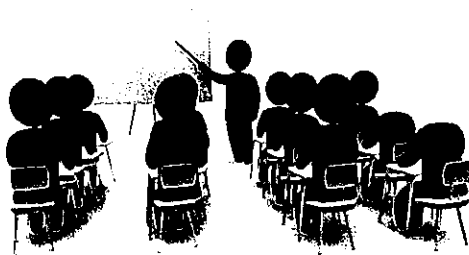
ไม่มีที่พักและบุคลากรในการดูแลพยาน ผู้เสียหายและผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก

๔. ปัญหากรณีชาวต่างชาติเป็นผู้กระทำความผิดต่อเด็ก

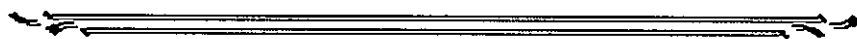
- ๔.๑ ปัญหาในการสื่อสารกับชาวต่างชาติที่เป็นผู้กระทำความผิด รวมถึงปัญหาในการจัดหาล่ามแปลภาษา
- ๔.๒ ผู้ต้องหาเดินทางออกไปนอกประเทศแล้วไม่สามารถติดตามตัวมาดำเนินคดีได้
- ๔.๓ การยืนยันตัวผู้กระทำความผิดทำได้ยาก เพราะไม่มีฐานข้อมูลบุคคล

๕. ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ๕.๑ ไม่มีนิยามของคำว่า “แสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”
- ๕.๒ ขาดความร่วมมือจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต
- ๕.๓ กฎหมายควรมุ่งเน้นเอาผิดกับผู้ผลิตหรือเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็กมากกว่าที่จะมุ่งเอาผิดกับผู้ครอบครองสื่อดังกล่าวธรรมดา เนื่องจากอาจเป็นช่องทางให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากบุคคลดังกล่าวเพื่อตอบแทนการไม่ต้องถูกดำเนินคดี



ส่วนที่ ๒ การจัดทำแผนฝึกอบรมบุคลากร และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน



การจัดทำแผนฝึกอบรมบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

*ถอดคำแปลและปรับปรุงแก้ไขบางส่วนจาก

Trainers Guide: Investigating Sexual Exploitation of Children for Frontline Officials โดย UNODC

วิธีการฝึกอบรมแบ่งเป็น ๓ กิจกรรมหลัก ได้แก่

๑. พิธีเปิดและการเข้ารับการทดสอบก่อนการฝึกอบรม ประกอบด้วย

- การรับฟังการบรรยายพิเศษ/ปาฐกถา จากผู้บริหารระดับสูงหรือผู้กำหนดนโยบาย
- การรับฟังภาพรวมที่มาและความสำคัญของการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ ตลอดจนผลที่คาดว่าจะได้รับ
- การเข้าทดสอบแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรมเพื่อประเมินผลเริ่มแรก

๒. การกำหนดรูปแบบเนื้อหาการฝึกอบรมในลักษณะ Module โดยแบ่งเป็น ๔ Module ประกอบด้วย

❖ Module 1 : ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในความผิดเกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

 การรับฟังบรรยายใน ๖ หัวข้อ คือ

- (๑) สถานการณ์ปัจจุบันและสาเหตุของปัญหา
- (๒) การนิยามศัพท์พื้นฐานความผิดเกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก
- (๓) เหตุปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก
- (๔) วิธีการปฏิบัติการ (Modus Operandi) ต่อผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก ในต่างประเทศ
- (๕) กฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก
- (๖) อุปสรรค ความท้าทาย วิธีการแก้ปัญหา และวิธีการตั้งรับในคดีความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

 แบบฝึกหัด จำนวน ๑ เรื่อง ในหัวข้อ คำบอกเล่า VS ความเป็นจริง ว่าด้วยผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเด็ก

❖ Module 2: “เหยื่อ”ในคดีความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

 การรับฟังบรรยายใน ๕ หัวข้อ ได้แก่

- (๑) ความสำคัญของการแยกประเภทของผู้ตกเป็นเหยื่อ
- (๒) กระบวนการแยกประเภทผู้ตกเป็นเหยื่อ
- (๓) ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการแยกประเภทของเหยื่อในความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก
- (๔) ข้อควรรู้สำคัญและขั้นตอนการสอบสวนผู้เสียหายที่เป็นเด็ก
- (๕) จิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง พัฒนาการของเหยื่อที่เป็นเด็ก และผลกระทบต่อการสอบสวน

 แบบฝึกหัด จำนวน ๒ เรื่อง ในหัวข้อ

- (๑) บทบาทสมมติ; ตัวอย่างการสอบสวนเด็กในฐานะเหยื่อในความผิดที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

(๒) การย้อนรำลึกเหตุการณ์และทบทวนความทรงจำระหว่างสอบสวน

📌 กรณีศึกษา จำนวน ๒ เรื่อง ในหัวข้อ

(๑) กรณีศึกษาว่าด้วยวิธีการแยกประเภทเหยื่อที่เป็นเด็ก

(๒) กรณีศึกษาว่าด้วยทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน

❖ Module 3: พยานหลักฐานประกอบคดีในความผิดเกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

📌 การรับฟังบรรยายใน ๔ หัวข้อ ได้แก่

(๑) การปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานในขั้นต้น

(๒) วิธีการป้องกันการรुक้าเข้าสถานที่เกิดเหตุที่ต้องตามกฎหมาย

(๓) การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและการคงไว้ซึ่งพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

📌 กรณีศึกษา จำนวน ๑ หัวข้อ คือ กรณีศึกษาว่าด้วยการคงไว้ซึ่งพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

❖ Module 4: วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยตรงในความผิดเกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

📌 การรับฟังบรรยายใน ๕ หัวข้อ ได้แก่

(๑) หน้าที่และวิธีการตั้งรับสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง

(๒) ขั้นตอนและข้อควรปฏิบัติในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในความผิดเกี่ยวกับการหาประโยชน์จากเด็ก

(๓) พฤติกรรมและสถานะทางอารมณ์ของเด็กผู้ตกเป็นเหยื่อ

(๔) กระบวนการปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อเด็กถูกกระทำทางร่างกาย

(๕) การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านสวัสดิการเด็กและหน่วยงานที่ไม่ขึ้นกับรัฐ (NGOs)

📌 แบบฝึกหัด จำนวน ๓ เรื่อง ในหัวข้อ

(๑) สิ่งที่คุณเห็น

(๒) วงล้อมแห่งความปลอดภัย

(๓) ให้เราปกป้องเธอ

📌 กรณีศึกษา จำนวน ๑ เรื่อง ในหัวข้อ การปฏิบัติต่อผู้เสียหายเด็กที่เป็นชาวต่างประเทศ

๓. การเข้าทดสอบแบบทดสอบภายหลังการฝึกอบรมและพิธีมอบใบประกาศนียบัตร

- การถาม – ตอบและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าฝึกอบรม
- การติดตามและประเมินผลภายหลังเข้ารับการฝึกอบรม

ระยะเวลาและสถานที่ในการฝึกอบรม

- กำหนดให้การฝึกอบรมมีระยะเวลา ๓ วัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.
- ฝึกอบรมได้ทั้งภายในสถานที่ราชการและนอกสถานที่



UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime

Improving Investigations

Trainers Guide

Investigating Sexual Exploitation of Children for

Module 1: Introduction to Child Sexual Exploitation

Restricted Circulation

2014

TRAINING TIMETABLE

The timetable for each day of training is based on a 0800 hours to 1700 hours working day (total of 9 hours).

Trainer's Note: The timetable, starting times and ending times can be modified as needed by the training agency as per local requirements. The registration of trainees and distribution of training kits should be completed prior to the formal commencement of training.

Day 1		
Time	Module and Activity	Trainer
Opening and Welcome		
0800 - 0830	Formal Opening of the Training Programme Opening Remarks by the Training Coordinator and Inaugural Address by the Chief Guest	Training Coordinator
0835 - 0845	Brief Review of the Training Programme and Resource Material Introduction of the 3-Day Training Programme and Training Course Material Appreciation	Training Coordinator
0845 - 0900	<i>Pre-training Evaluation Questionnaire</i>	Training Coordinator
0900 - 0915	Brief Introduction of trainees	Training Coordinator
Module 1 – Introduction to Child Sexual Exploitation		
0915 - 1000	Module 1 – Introduction to Child Sexual Exploitation - Basic definition of child sexual exploitation - Current situation and the “hot spots”	Trainer of Module 1
1000 - 1015	Coffee break	
1015 - 1100	Module 1 – Introduction to Child Sexual Exploitation - Various manifestations of child sexual exploitation - The modus operandi of travelling child sex offenders to exploit children <i>Exercise 1 – Myths versus reality of child sex offenders</i>	
1100 - 1200	Module 1 – Introduction to Child Sexual Exploitation National laws on child sexual exploitation	
1200 - 1300	Lunch break	
1300 - 1350	Module 1 – Introduction to Child Sexual Exploitation Challenges and probable solutions for handling child sexual exploitation cases	
Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases		
1400 - 1500	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases - The importance of victim identification - Victim identification process - Indicators for identifying victims of child sexual exploitation	Trainer of Module 2
1500 - 1515	Coffee break	
1515 - 1535	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases <i>Case Study 1 – Identifying Child Victims</i>	
1540 - 1640	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases <i>Case Study 2 – Community Policing</i>	
1650 - 1700	Review of the Modules / Activities of Day 1	Training Coordinator

Day 2		
Time	Module and Activity	Trainer
0800 - 0810	Recap of Day 1 and Overview of the Schedule of Day 2	Training Coordinator
0815 - 0915	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases Initial contact and interview of the child victim	Trainer of Module 2
0920 - 1000	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases - Initial contact and interview of the child victim (continued from previous session) - Psychology and development of a child victim and its impact on interviewing	
1000 - 1015	Coffee break	
1015 - 1145	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases <i>Exercise 2 – Role play on Interviewing Child Victims of Sexual Exploitation</i>	
1150 - 1200	Module 2 – Victims in Child Sexual Exploitation Cases <i>Exercise 3 – Recollect Information / Refreshing Memory during Interview</i>	
1200 - 1300	Lunch break	
1300 - 1350	Module 3 – Evidence in Child Sexual Exploitation Cases - Proactive approach to gathering initial evidence - How to efficiently secure the crime scene	Trainer of Module 3
1400 - 1500	Module 3 – Evidence in Child Sexual Exploitation Cases Collect evidence and preserve the crime scene	
1500 - 1515	Coffee break	
1515 - 1545	Module 3 – Evidence in Child Sexual Exploitation Cases Collect evidence and preserve the crime scene (continued)	
1550 - 1650	Module 3 – Evidence in Child Sexual Exploitation Cases <i>Case Study 3 – Preserving the Crime Scene</i>	
1650 - 1700	Review of the Modules / Activities of Day 2	Training Coordinator

Day 3		
Time	Module and Activity	Trainer
0800 - 0810	Recap of Day 2 and Overview of the Schedule of Day 3	Training Coordinator
0815 - 0915	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials - First response duties of frontline officials - Steps required to handle a case of child sexual exploitation	Trainer of Module 4
0920 - 1000	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials Behaviour and emotional state of the child victim <i>Exercise 4 – What Do I See?</i>	
1000 - 1015	Coffee break	
1015 - 1050	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials - Correct procedure if a child has been physically harmed - Procedure for referrals from the police to the appropriate departments	
1100 - 1200	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials Significance of effective cooperation with child welfare agencies and NGOs	
1200 - 1300	Lunch break	
1300 - 1400	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials <i>Case Study 4 – Dealing with foreign child victims</i>	
1410 - 1440	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials <i>Exercise 5 – Safety Net</i>	
1445 - 1500	Module 4 – First Response Duties of Frontline Officials <i>Exercise 6 – Let us Build a House</i>	
1500 - 1515	Coffee break	
1515 - 1530	Post-training Evaluation Questionnaire	Training Coordinator
1530 - 1600	Question and Answer Session / Sharing Trainees' Experiences	Panel of Trainers
1600 - 1615	Training Programme Feedback	Training Coordinator
1620 - 1700	Closing the Training Programme – Valedictory Address by the Chief Guest and Distribution of Participation Certificates	Training Coordinator

EXPLANATION OF ACTIVITIES

Additional information on some of the activities mentioned in the time table is provided below.

FORMAL OPENING OF THE TRAINING PROGRAMME

Learning Objectives:

- To introduce the basic purpose of the training by the training coordinator
- To inform trainees of what to expect from the training course
- To introduce the human rights and victim-centric approach to the training

Methodology and Activities:

- Opening remarks by the training coordinator
- Inaugural address by chief guest

BRIEF REVIEW OF THE TRAINING PROGRAMME AND RESOURCE MATERIAL

Learning Objectives:

- To provide brief introduction of the training programme and work plan
- To set a few rules for training with approval from all trainees
- To familiarize the trainees with all the resources and course materials to ensure that they are fully involved in appreciating its benefits, thereby promoting active and responsive learning

Methodology and Activities:

- Discussion with trainees

Show the trainees each book, document, other resource material and draw special attention to any specific characteristics of the course material.

PRE-TRAINING EVALUATION QUESTIONNAIRE

Learning Objectives:

- To assess the extant awareness and knowledge of trainees on the practical and legal aspects of child sexual exploitation prior to the commencement of the training through answering a Pre-training Evaluation Questionnaire
- To compare pre-training versus post-training knowledge on the subject simply as a participatory introspection rather than as a judgmental evaluation

Methodology and Activities:

- The Pre-training Evaluation Questionnaire is provided in Annex 1.

Ask the trainees to complete the Pre-training Evaluation Questionnaire provided with the course material according to the instructions contained therein within the allotted time.

For evaluation purposes, the training agency should collect the Pre-training Questionnaire and eventually compare the answers therein with the Post-training Questionnaire.

BRIEF INTRODUCTION OF TRAINEES

Learning Objectives:

- To create a rapport among trainees
- To acquaint trainees with each other in a non-conventional manner for group cohesion
- To create a level of informality among trainees for free and frank discussions

Methodology/Activities:

- Discussion with trainees
- Activity with flipcharts

Expectations of Trainees:

Ask a few trainees what their expectations from the training programme are, and note down the points on a flipchart. Mark the expectations that are repeated, if any, to show the frequency and what expectations they have in common.

Invite trainees to suggest ground rules for training, such as switching off mobile phones; respecting start and end times; waiting one's turn to speak and not interrupting others; respecting others' opinions; providing opportunity for others to speak and listening to their opinions; and actively participating.

Exercises for Introduction of trainees/Ice-breaking:

Exercise 1 – Getting to Know Each Other

Activity: Adapt this exercise depending on the number of trainees and the total time available for conducting introductions. Have the trainees form pairs. Give them 60 seconds to exchange notes about themselves, and then ask each one to introduce the partner.

Trainer's Notes: This introductory activity consists of two exercises that do not mention the issue of child sexual exploitation. Either of these exercises can be used. At the end of this exercise, explain the rationale for the exercise.

Outcome: This exercise will help trainees relax and ease into a learning situation and help trainees learn each other's name and personal and professional information. The purpose of making trainees introduce their partner is to confirm "human interest" in another human being and to pay attention to what their partner is trying to say. Training is interaction. The better the trainees know each other, the speedier and smoother the interaction will be.

OR



ส่วนที่ ๓ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชน

แผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชน

- หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กรมองค์การระหว่างประเทศ/ กรมกิจการเด็กและเยาวชน/ กรมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

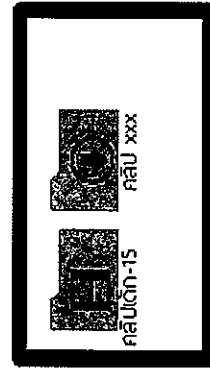
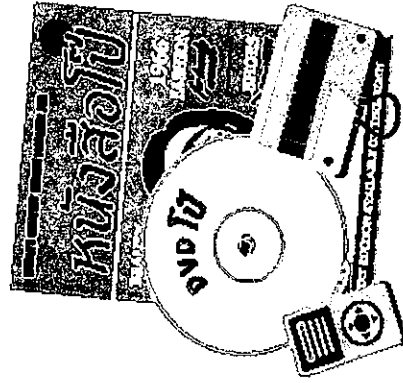
รายละเอียดการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการประชาสัมพันธ์										
	ก่อนกฎหมายมีผลบังคับใช้						ภายหลังกฎหมายประกาศใช้				
	ส.ค. ๕๕	ก.ย. ๕๕	ต.ค. ๕๕	พ.ย. ๕๕	ธ.ค. ๕๕	ม.ค. ๕๖	ก.พ. ๕๖	มี.ค. ๕๖	เม.ย. ๕๖	พ.ค. ๕๖	มิ.ย. ๕๖
๑. กระทรวงยุติธรรมจัดการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแผนการดำเนินการ ครั้งที่ ๑											
๒. ร่างกฎหมายได้รับการประกาศเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา											
๓. กระทรวงยุติธรรมจัดการประชุมเพื่อติดตามแผนและความคืบหน้า ครั้งที่ ๒											
๔. หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่การประชาสัมพันธ์ และเสนอ กรอบการประชาสัมพันธ์เบื้องต้น											
๕. หน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดประชุมเพื่อดำเนินการและติดตามแผนการตาม กรอบการประชาสัมพันธ์ที่กำหนดไว้											
๖. การประชาสัมพันธ์ผ่านทาง social media และเว็บไซต์หน่วยงาน											
๗. การประชาสัมพันธ์โดยการใช้โฆษณาผ่านสื่อสารมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น											
๘. การติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์											

ไม่มี ไม่แชร์ ไม่ขาย สื่อก่อนอายุเด็ก

“เพื่อคุ้มครองและป้องกันการถูกละเมิดทางเพศในเด็ก”

สื่อก่อนอายุเด็กคืออะไร

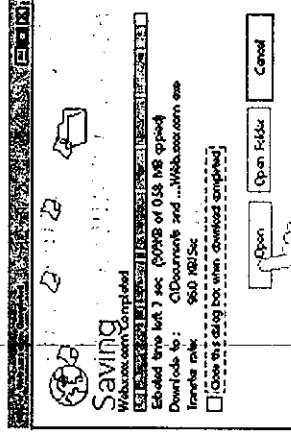
สิ่งที่แสดงให้เห็นการกระทำทางเพศของ
เด็กอายุไม่เกิน 18 ปี มีลักษณะ
ลามกอนาจาร ในรูปแบบเอกสาร หนังสือ
รูปภาพ รูปถ่าย ภาพเขียน ภาพพิมพ์
ภาพยนตร์ คลิปเสียง คลิปวิดีโอ หรืออื่นๆ



รวมถึงการ SAVE เก็บไว้ใน
SUB COMPUTER, SMARTPHONE
หรือ UPLOADS ลง DROPBOX, ICLOUD
เป็นต้น

เก็บ

ใครมีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้เพื่อใช้
ประโยชน์ทางเพศของตนเองหรือผู้อื่น
มีโทษ จำคุก 5 ปี
หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ



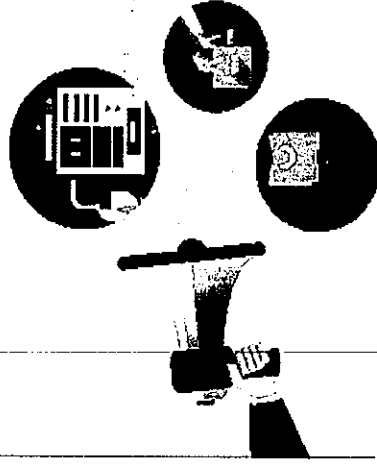
แชร์

การแชร์หรือส่งต่อแก่ผู้อื่นมีโทษ จำคุก 7 ปี
ปรับไม่เกิน 140,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ



ขาย

การผลิต นำเข้าหรือส่งออก เผยแพร่
ขาย แจก แสดง โฆษณา แนะนำ
บอกต่อ หรือเกี่ยวข้องในการขาย
มีโทษ จำคุก 3 – 10 ปี และ
ปรับตั้งแต่ 60,000 – 200,000 บาท



สร้างสรรค์โดย
สำนักงานกิจการยุติธรรม



